

Studiehåndbok

2019-2020

PASIENTSIKKERHETSPROGRAMMET I TRYGGE HENDER 24-7

Forbedringsutdanning for leger

Innholdsfortegnelse

Læringsmål	Side 3
Utdanningens oppbygging	Side 4
Gangen i forbedringsarbeid	Side 5
Oversikt over viktige datoer	Side 6
Innleveringer	Side 7
Tema og pensum til samlingene	Side 8
Valg av forbedringsområde og suksesskriterier	Side 9
Nøkkelpersoner som må involveres	Side 11
Læringsmål for samlingene	Side 12
Informasjon til webinar	Side 15
Deltakerliste	Side 16

Læringsmål for utdanningen

Etter endt utdanning skal deltakerne vite hvordan de skal

- Ta i bruk forbedringskunnskapens fire dimensjoner til å analysere, planlegge og gjennomføre forbedringsarbeid
- Lede forbedringsarbeid og involvere både medarbeidere, pasienter og pårørende
- Sette konkrete tallfestede og tidfestede mål for forbedringsarbeid
- Bruke målinger for å vurdere om en endring er en forbedring
- Systematisk teste ut endringer i liten skala
- Anvende metoder for å sikre vedvarende forbedring

Eget forbedringsarbeid er en sentral del av utdanningen

Utdannelsen er praktisk orientert. Alle som deltar skal derfor gjennom hele utdanningen, lede eller arbeide med et klinisk forbedringsarbeid som har som formål å forbedre tjenestene for brukere, pasienter og pårørende. Det er viktig at deltaker bruker tid på å velge et område som har forbedringspotensial og som er forankret i egen virksomhet.

Utdanningens oppbygning

Utdanningen er bygget for å sikre maksimal læring. Undervisning og veiledning er relatert til den fasen deltakernes forbedringsarbeid er inne i.

At deltakerne jobber med det kliniske forbedringsarbeidet før, under og mellom samlingene er derfor svært viktig.

Varighet og form

- Syv dagers undervisning fordelt på tre seminarer
- Fem webinarer
- Undervisningsformen varierer mellom foredrag, case-basert undervisning, praktiske øvelser og deltakerpresentasjoner
- Underviserne vil være eksperter med erfaring fra forbedringsarbeid
- Seks til ni timer arbeid pr uke med eget forbedringsarbeid mellom samlingene

Det er et krav om 85 % deltagelse for å oppnå kursbevis.

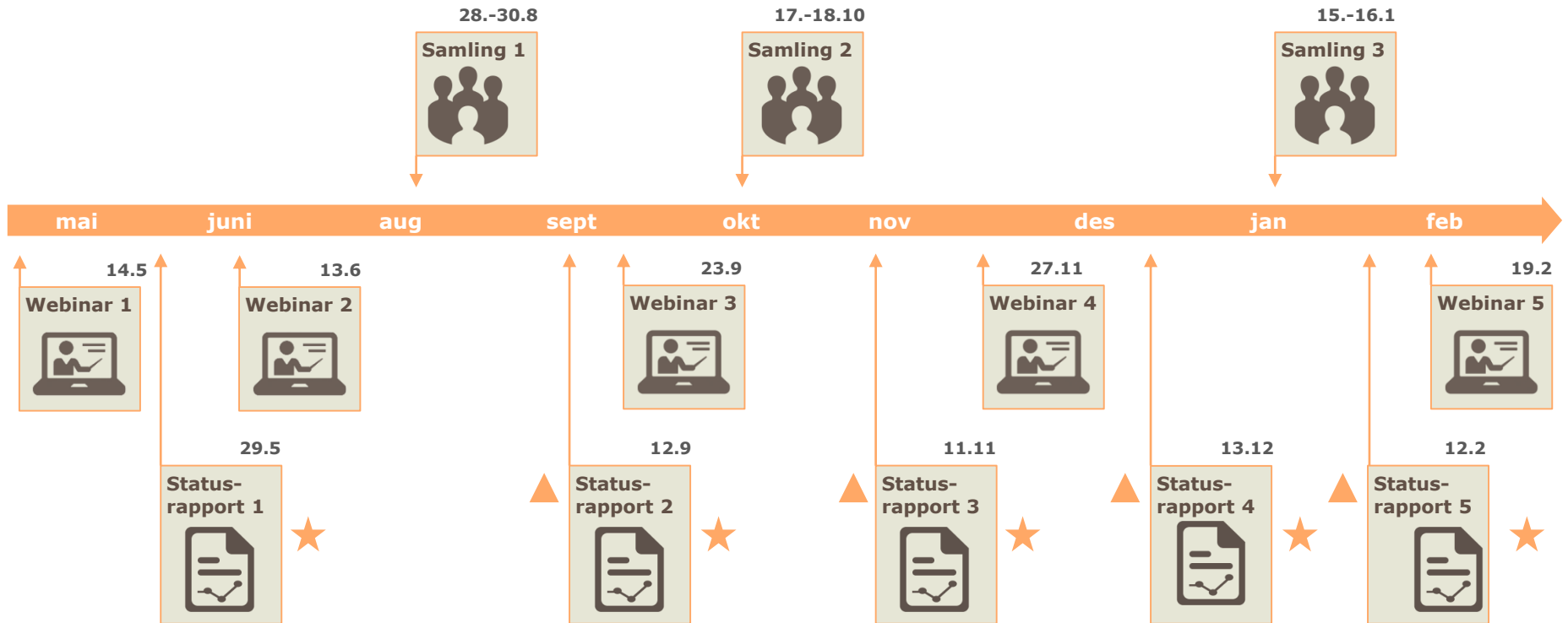
Gangen i forbedringsarbeidet

Forbedringsarbeid går ofte gjennom en rekke faser. Faseinndelingen skissert under baserer seg på erfaringer fra norsk og internasjonalt forbedringsarbeid. I løpet av forbedringsutdannelsen veileder vi deg gjennom de ulike fasene med utgangspunkt i ditt eget forbedringsprosjekt. Det å strukturere arbeidet på denne måten vil hjelpe deg til å jobbe mer systematisk.

Forbedringsarbeid er ikke en lineær prosess, og du vil oppleve å bevege deg frem og tilbake mellom de ulike fasene. Noen ganger vil du kanskje også oppleve å jobbe i en annen rekkefølge enn beskrevet, eller se at det er overlapp mellom fasene.

Oversikt over viktige datoer

▲ = diskusjon av status med veileder

★ = Tilbakemelding på statusrapport fra veileder

Innleveringer

29.5		• Revidert prosjektskisse • Selvevaluering • Deltakerbok
12.9		• Prosesskartlegging/flytskjema • Utkast til driverdiagram • Utkast til indikatorbeskrivelse og måleplan • Eksempel på en eller flere test dere har gjennomført (PDSA skjema)
11.11		• Revidert beskrivelse av indikatorer og måleplan • Tidsserier (run-diagrammer) • Eksempel på 1-3 test dere har gjennomført (PDSA skjema) • Beskrivelse av en eller flere PDSA-sykluser
13.12		• Analyse av tidsserier (run-diagrammer) • Eksempel på 1-3 nye tester de har gjennomført (PDSA skjema) • Beskrivelse av en eller flere nye PDSA-sykluser
12.2		• Analyse av tidsserier (run-diagrammer) • Beskrivelse av en eller flere nye PDSA-sykluser • Plan for vedvarende forbedring • Selvevaluering

Samlingene og pensum er tilpasset progresjonen og utfordringer i forbedringsarbeidet

TEMA FOR SAMLINGEN

PENSUM

Samling 1

- ✓ Forbedringskunnskap
- ✓ Forbedringsmodellen
- ✓ Variasjon og valg av indikator
- ✓ Ledelse av forbedringsarbeid

E-læring om Forbedringsmodellen¹ Quality in Health Care²

- Kapittel: 2, 3, 4
- The Improvement Guide**
- Kapittel 4, 5

Samling 2

- ✓ Småskallatesting (PDSA)
- ✓ Håndtering av endringsreaksjoner
- ✓ Fasilitering/møteledelse
- ✓ Indikatorutvikling, datainnsamling og analyse

Quality in Health Care

- Kapittel 8 og 9
- The Improvement Guide**
- Kapittel 6 og 7

Samling 3

- ✓ Fra testing til implementering
- ✓ Tavlemøter
- ✓ Vedvarende forbedring
- ✓ Bruk av kompetansen til å analysere forbedringsarbeid

Quality in Health Care

- Kapittel 11
- The Improvement Guide**
- Kapittel 8 og 9

¹ Nettkurset er dansk og utviklet av Region H. E-læring sammen med Dansk selskap for patientsikkerhed. SKIL tilbyr et e-læringskurs for fastleger som kan tilsvare de utvalgte moduler

² Pensumbøker deles ut på første samling

Valg av forbedringsområde og forutsetninger for å lykkes

Reelt problem

- ✓ Målet for arbeidet bør være å forbedre en klinisk behandlingsprosess som i dag ikke fungerer optimalt eller som ikke gir ønskede resultater.
- ✓ Problemet bør være såpass stort at det er aksept i miljøet om å bruke ressurser på dette.

Målbart

- ✓ Målet for arbeidet er målbart (kan kvantifiseres). Det bør være meningsfullt å måle på resultatet over en 6-10 måneders periode.

I tråd med strategi og kvalitetsmål

- ✓ Forbedringsarbeidet bør være av stor betydning for virksomheten. For eksempel ved å ta tak i utfordringer knyttet til pasienters opplevelse av sikkerhet, service eller resultater.

Ledelsesforankret

- ✓ Prosjektet er støttet av nærmeste leder som etterspør fremdrift og resultater underveis.

Avgrenset

- ✓ Er avgrenset til deltakers enhet som post, avdeling eller lignende, og kan gjennomføres innenfor utdannelses tidsramme på 9 mnd.

Det er satt av tid

- ✓ Det er satt av tid og deltager vil få hjelp til å fjerne barrierer for forbedringer i løpet av prosjektperioden.

Teamarbeid

- ✓ Arbeidet er tenkt etablert som et teamsamarbeid, ikke et enkeltmannsprosjekt. Det er en forutsetning at deltager får lov til å teste ut ideer til forbedring i egen enhet i samarbeid med andre.

Læringsarena

- ✓ Det er tenkt gjennom potensielle arenaer for refleksjon og læring underveis i arbeidet.

Arbeid som er velegnet i utdannelsen har som formål:

- Forbedring av en eksisterende prosess som i dag ikke fungerer optimalt.
- Utvikling av ny prosess som skal avløse en ikke velfungerende prosess.
- Utvikling av ny prosess, hvor man forventer å kunne oppnå bedre resultat enn i dag.

Eksempler på egnede områder er

- Trykksår – eks. innen desember 2018 har enhet A oppnådd 300 dager uten trykksår.
- Legemidler – eks. innen desember 2018 har enhet B oppnådd 300 dager mellom legemiddelfeil som fører til behov for lege.
- Infeksjoner – eks. innen januar 2019 har enhet C oppnådd en 50 % reduksjon i antallet infeksjoner som følge av hoftetransplantasjon.
- Reduksjon i ventetid – eks. innen desember skal enhet D ha oppnådd en ventetiden på poliklinisk behandling som er på maks 10 dager etter henvisning.

Arbeid med følgende formål er ikke er egnet i utdannelsen

- Utvikling av et målesystem for kvalitet og pasientsikkerhet.
- Utvikling av et kvalitetsprogram.
- Utvikling og implementering av kompetanseutviklingsprogrammer.
- Skal undersøke om behandling A virker bedre en behandling B.
- Akkreditering eller annen overvåkning av kvalitet.
- Oppdatere veiledninger og/eller retningslinjer.

Involvering av personer som er viktige for forbedringsarbeidet*

* Ikke alltid relevant for fastleger

Læringsmål samling 1: Kom godt i gang med forbedringsarbeidet

---

Etter samlingen skal deltagerne fått:

- Forståelse for Demings System of Profound Knowledge («forbedringskunnskap») og kan begynne å analysere eget forbedringsarbeid på bakgrunn av prinsippene i de ulike dimensjonene.
- Forståelse for forbedringsmodellen og kan bruke denne til å planlegge forbedringsarbeid og starte med å teste ideer til endring.
- Forståelse for hvordan og hvorfor det er viktig med å kunne noe om variasjon og data i forbedringsarbeidet.
- Forståelse for hvordan mennesker reagerer på endring og hvordan du kan legge til rette for et konstruktivt samarbeid i et tverrfaglig team.

Læringsmål samling 2: Hvordan vet du om en endring er en forbedring?

Etter samlingen skal deltagerne kunne:

- Analysere erfaringer fra eget forbedringsarbeid i lys av dimensjonene i System of Profound Knowledge.
- Designe egen målestrategi inkludert utvikling av indikatorer, innsamling av data og valg av diagramtype/seriediagram.
- Gjennomføre hyppige tester med PDSA metodikken slik at de kan bruke dette til å øke tempoet i eget forbedringsarbeid .
- Bruke kreative metoder til å utvikle ideer til endring.
- Forstå hvordan vi motiverer til forbedring og hvordan vi kommuniserer i forbedringsarbeid.
- Vite hvordan man kan legge til rette for og lede forbedringsarbeid både i teammøter og i klinisk praksis.

Læringsmål samling 3: Sånn sikrer du vedvarende forbedring og planlegger for videre spredning

---

Etter samlingen skal deltagerne kunne:

- Mestre rollen som leder av et forbedringsarbeid, og vite hvordan man skal gi råd til andre som skal i gang eller som opplever utfordringer underveis.
- Involvere pasienter og pårørende i både forbedringsarbeidet og testing
- Vite hva som skal til for å sikre vedvarende forbedring.
- Kunne planlegge hvordan man kan skalere opp og spre læring og resultater til andre (innad i egen virksomhet eller på tvers).

Webinar

Mellom samlingene vil vi holde webinarer hvor vi presenterer teori og metoder tilpasset de utfordringer man ofte opplever på det aktuelle tidspunktet i forbedringsarbeidet.

I forkant av hvert webinar vil du motta en egen epost fra ida.waal.romuld@helsedir.no med nødvendig innloggingsinformasjon. Se også utsendte veileder for ytterligere informasjon om innlogging.

Viktig informasjon om WebEx

- Krever at man kjører et program som ofte må godkjennes av IT-avdelingen (i alle fall på sykehus)
- Kan ikke kjøres i Explorer, krever Chrome, Safari eller Firefox, krever oppdatert Java
- Du må bruke et headset for å få god lyd, headsetet må ha en mikrofon
- Logg deg på 15 minutter i forkant da noen alltid har litt utfordringer med lydinnstillingene

Dato for det enkelte webinar

14. mai kl:14-15 | Introduksjon til utdanningen og suksesskriterier

13. juni kl:14-15 | Prosjektskissen, «stopp før du starter» og teamsammensetting

23. sept. kl:14-15 | Gjennomgang av temaer relevant for fremdrift

27. nov. kl:14-15 | Gjennomgang av temaer relevant for fremdrift

19. feb. kl: 14-15 | Vedvarende forbedring og spredning